

van de Diaspora. Hun visioen is dat ze eens gevonden zullen worden. Eens zullen zij zich verzamelen en weer aanvaard worden en gerespecteerd. In het begin van het boek, in hoofdstuk 2 wordt het Vredesvisioen getekend, Daar zullen de volkeren zich verzamelen op de berg Sion, om onderwezen te worden in de wet van God. Dan zullen de wapens worden omgesmeed tot ploegscharen.

In Jesaja 60, dat we vandaag hebben gelezen, zien we de volken samenkomen, maar de komen niet alleen. De verstrooide kinderen van Israël hebben ze bij zich, de zonen aan de hand, de dochters dragen ze op de heup. De duisternis maakt plaats voor het licht. Hun schatten dragen zij bij zich: kamelen, goud en wierook.

In het evangelie van Matteüs wordt het visioen verder ingevuld. Wijzen komen uit het Oosten. Zij bewijzen hun eerbied aan het kind, zij tonen hun eenvoud door te knielen. Zij kennen hun plaats. Met hun gebaar van eenvoud tasten zij het gezag aan van koning Herodes, én het gezag van de priesters en de schriftgeleerden.

De wijzen zijn in de loop der eeuwen tot koningen geworden, zij vertegenwoordigen de volkeren. Omdat er drie geschenken worden gebracht (goud, wierook en mirre), zijn het drie koningen. In hen ziet men drie toenmalig bekende werelddelen, die we nu kennen als Azië, Europa en Afrika. De ene koning is blank, de andere is zwart, en misschien is de derde wel geel. De ene is jong, de andere is oud. Zo staan zij voor de hele mensheid, voor iedereen die het besef kent dat je elkaar nodig hebt, en het verlangen kent dat je er toe doet. In hun knielen wordt het visioen zichtbaar dat ieder mens in eenvoud leeft en z'n plaats weet.

Je ziet het in de geschenken die de koningen bij zich hebben.

Goud brengen ze mee, een kostbaar goed. Goud staat voor rijkdom, en macht en invloed. Zij geven het uit handen. Zij zetten hun kroon af, ontbloten hun hoofd en belijden daarmee hoe kwetsbaar ze zijn.

Wierook is het symbool van het gebed, zoals dat in de psalmen wordt gezegd: uw gebed stijgt op tot God als een lieflijke reuk, zoals de wierook opstijgt. Het is het innerlijk weten dat je leeft bij de gratie van God. Zij leggen hun leven in de handen van God.

Mirre is de balsem voor de doden, waarmee je een gestorvene gereedmaakt voor de eeuwigheid. Mirre is ook de balsem voor de bruid, de zalf waarmee de bruid wordt voorbereid op het leven met haar echtgenoot. Mirre heeft dus te maken met de dood en met het leven. Met de gave van mirre belijden de koningen dat zij leven met God en dat zij sterven met God. De apostel Paulus pakt dat op met te zeggen dat wij in leven en in sterven aan God toebehoren.

De gave van goud, wierook en mirre is teken van innerlijke wijsheid, van eenvoud, van het besef dat het leven kostbaar is, een geschenk. Dat leven niet zomaar is. En dat iemand die het leven zelf niet aan kan moet worden geholpen en bijgestaan.

De mensen die ik in het begin noemde, staan in de kijkerd, koningin Beatrix, minister president Willem Drees, bondskanselier Willy Brandt. Het zijn mensen die er toe doen. De bijbelverhalen van vanmorgen maken duidelijk dat wij er allemaal toe doen. Het is voor ons allemaal van belang om te beseffen dat we gezien worden.

Hoe kijkt men tegen ú aan? Hoe kijkt u tegen uzelf aan? Wat hebt u te geven? Wat is uw goud, uw wierook, uw mirre? Dat zijn abstracte vragen, dat besef ik, maar het vraagt naar uw eenvoud, naar uw leven met God, naar uw leven vanuit liefde en trouw.

Is het moeilijk om te knielen? Ik denk het wel. Is het moeilijk om je plaats te weten, om jezelf uit handen te geven. Om zoals Beatrix bewogen te durven zijn? Of als Drees eenvoudig te zijn zoals je bent? Of als Willy Brandt door de knieën te durven gaan op een cruciaal moment in je leven?

Ik had boven dit verhaal als titel willen zetten "Wie wijs is kan ook knielen". Dat leek me een mooie wens voor 2013. Op het laatste moment kwam ik een paar regels van Mattias Claius tegen. Ze staan in het liedboek, vertaald door Muus Jacobse (gezang 391). Daar wil ik mee eindigen:

*Doe ons de eenvoud vinden
en God, voor U als kind'ren
op aarde vroom en vrolijk zijn*

Doe ons de eenvoud vinden. Een mooie wens voor 2013

Amen.